

РЕШЕНИЕ

№ 184

гр. Оряхово, 11.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ОРЯХОВО в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: В.Л.П.

при участието на секретаря В.И.И.

като разгледа докладваното от В.Л.П. Гражданско дело № 20231460100466 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано въз основа на депозирана искова молба от И. А. Б., ЕГН ***** от, действащ чрез пълномощника си адв. С. Г. от АК Враца срещу Прокуратурата на Р България за заплащане на сумата от 10 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в причинена тревога, безпокойство, оронване на доброто име сред обществото, срам, затваряне в себе си, загуба на апетит и невъзможност за започване на работа, причинени поради водено срещу ищеца ДП, предаването му на съд с обвинителен акт и развило се съдебно производство пред две съдебни инстанции, с влязла в сила оправдателна присъда на г., както и 4000 лв. имуществени вреди за заплатени адвокатски хонорари в досъдебното и съдебно производство, ведно със законната лихва върху главниците, считано от влизане в сила на оправдателната присъда срещу ищеца – г. до окончателното им изплащане. Претендират се и разноси в производството.

Предявени са два обективно кумулативно съединени искове с правна квалификация чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ.

От името на ищеца се твърди, че на г. с първо действие по разследването е започнато досъдебно производство за отглеждане на канабис в необитаем имот, съседен на имота на ищеца. Също така на г. е било извършено претърсване и изземване в дома на ищеца, като на г. и на г. е бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпление по чл. 354в, ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК, като е била взета и мярка за неотклонение „Парична гаранция“ в размер на 500 лв., платена от ищеца.

Сочи се, че на г. срещу ищеца е внесен обвинителен акт в съда, въз основа на който е било образувано НОХД № г., протекло в 8 съдебни заседания и приключило на г. с оправдателна присъда. Последната е била протестирана от страна на РП Враца, въз основа на което е било образувано

ВНОХД № г., приключило с постановяване на решение от г., с което присъдата е потвърдена.

Въз основа на изложените съображения ищецът е заявил претенциите си за неимуществени вреди, които оценява на 10 000 лв. и имуществени такива в размер на 4000 лв. за заплатени адвокатски възнаграждения в досъдебната и съдебна фаза на процеса за две съдебни инстанции.

В представения отговор, с който се оспорват предявените искове, ответникът изразява становище за неоснователност и недоказаност на претенциите. Не се оспорват обстоятелствата, че ищецът е бил привлечен в качеството му на обвиняем, че спрямо него е била взета мярка за неотклонение „Парична гаранция“ в размер на 500 лв., че срещу него е бил внесен обвинителен акт в съда, въз основа на който е било образувано НОХД № г., приключило на г. с оправдателна присъда, както и че последната е била протестирана от страна на РП Враца, въз основа на което е било образувано ВНОХД № г., приключило с постановяване на решение от г., с което оправдателната присъда е потвърдена.

Твърди се, че по делото липсват основания за вземане предвид на продължителността на наказателното производство, а претенцията за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. се оспорва като прекомерна, недоказана, несъответстваща на принципа за справедливост по чл. 52 от ЗЗД и практиката по аналогични случаи.

Сочи се, че твърденията на ищеца за преживян срам от негова страна и тази на родителите му, затруднения в обучението му във и разчуване на случая сред обществеността са неоснователни, с оглед признанието му за завършено висше образование във по време на съдебния процес, липсата на медийни изяви или разгласяване на случая сред жителите в селото, поради конфиденциалния характер на привличането му като обвиняем, както и че обезщетението по ЗОДОВ не касае негативни преживявания на родителите на ищеца. Също така се сочат за неоснователни твърденията, че мярката „парична гаранция“ е ограничила правото на свободно придвижване на ищеца (такива са само домашен арест и задържане под стража), както и че образуваното наказателно производство е ограничило правото му на труд.

Ответникът твърди също, че в хода на разследването са били събрани достатъчно доказателства, които са обосנוвали извода за извършено от обективна и субективна страна престъпление от страна на ищеца, въз основа на което е внесен срещу него и обвинителен акт в съда, но в хода на съдебната фаза на процеса са настъпили изменения на обстоятелствата, довели до постановяване на оправдателна присъда спрямо ищеца. Допълва се, че всички действия по разследването са извършени законосъобразно спрямо ищеца, като Прокуратурата е изпълнила задължението си за пълно, обективно и всестранно разследване, като е събираща както обвинителни, така и оправдателни доказателства.

При горните съображения Прокуратурата на Р България намира предявените искове за неоснователни, недоказани по основание и размер, като моли същите да бъдат отхвърлени, а в случай на уважаването им – намалени по размер съобразно правилното прилагане на принципа за справедливост и съдебната практика.

След като взе предвид събраните по делото доказателства и доводите на страните, съдът прима за установено следното от фактическа

страна:

С определение № г., неоспорено от страните, съдът е отделил като безспорни ненуждаещи се от доказване между тях на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК обстоятелствата, че ищецът е бил привлечен в качеството му на обвиняем за престъпление по чл. 354в, ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК, че спрямо него е била взета мярка за неотклонение „Парична гаранция“ в размер на 500 лв., че срещу него е бил внесен обвинителен акт в съда, въз основа на който е било образувано НОХД № г., приключило на г. с оправдателна присъда, както и че последната е била протестирана от страна на РП Враца, въз основа на което е било образувано ВНОХД № г., приключило с постановяване на решение от г., с което оправдателната присъда е потвърдена. Тези обстоятелства се установяват и от събраните по делото доказателства, съдържащи се в приобщените в оригинал дела НОХД № г. по описа на ОРС и ВНОХД № г. по описа на ВОС, ведно с ДП № г., вкл. от представените с исковата молба доказателства.

От прокурорско постановление и Протокол за оглед на местопроизшествие (том I от ДП № г.) се установява, че на г. за времето от 08.30 часа до 10.00 часа от разследващ полицай е извършен оглед на местопроизшествие, с което действие по разследването на основание чл. 212, ал. 2 от НПК било образувано досъдебното производство № г. (ДП № г.) за това, че на неустановена дата и месец през пролетта на г. до 22,00 часа на г. с. С., в дворно място на необитаем частен имот, находящ се на ул.,, “ № 16, са засяти и отглеждани 18 броя растения от рода на конопа, с неустановено тегло и съдържание на активен компонент тетраhydroканабинол, на неустановени цени за пласиране на наркотични вещества на улицата за нуждите на производството, в нарушение на чл.27, ал.1 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите – престъпление по чл. 354в, ал. 1 от НК.

Съгласно Заповед за задържане на лице от г. се установява, че в 1,20 часа на същата дата настоящият ищец е бил задържан за 24 часа (л.132-138 от НОХД № г. по описа на ОРС), с извършване на всички процедури и действия при задържане на лице – личен обиск, медицински преглед, обяснения от задържаното лице.

От Протокол за претърсване и изземване с разрешение на съдия от г. (л. 52-61 от том I от ДП № г.) се установява, че в дома на ищеца в с. С. на ул. ”.....“ № 18 е извършено претърсване и са били иззети - един брой лаптоп ”.....“, със сребрист надпис върху гърба на монитора ”.....“, ведно със зарядно устройство и мишка; един брой мобилен телефон, черен на цвят, с надпис под екрана ”.....“, с два имей и един брой СИМ карта; един брой сребрист лаптоп с надпис ”.....“, ведно със зарядно устройство; един брой черен лаптоп с надпис ”.....“, ведно със зарядно устройство; един брой видеокарта от компютър; един брой мобилен телефон с клавиатура, черен отпред и с надпис под екрана ”.....“ без батерия, СИМ карта и имей номер; един брой мобилен телефон с клавиатура, с надпис над екрана „Nokia“, без батерия и СИМ карта; един брой СИМ карта с надпис „М-тел“; един брой розов смарт часовник с надпис отдолу в черен цвят ”.....“, със СИМ карта в него с надпис „А-1“; един брой пластмасово бяло приспособление за изваждане на СИМ карта; един брой мобилен телефон с тъмно син гръб и надпис над екрана ”.....“, с батерия; един брой таблет, черен на цвят, с надпис

на гърба „.....“, ведно със СИМ карта на „М-Тел“ и един брой мобилен телефон, бежов на цвят, с надпис над екрана „.....“ с батерия. Тези вещи са били върнати на настоящия ищец И. Б. през м. декември г., съгласно Постановление за връщане на веществени доказателства от 11.12..... г. (л. 103 от том II от ДП № г.).

Установява се също, че настоящият ищец е бил разпитван като свидетел и два пъти привлечан с качеството на обвиняем – на г. (л. 111 от том II от ДП № г.) и на г. (л. 104 от том III от ДП № г.), като на г. спрямо него е била взета мярка за неотклонение „Парична гаранция“ (л. 113 от том II от ДП № г.), която е внесена от него на 23.12..... г. (л. 30-31 от том III от ДП № г.).

На г. срещу ищеца е бил внесен в съда обвинителен акт, по силата на който е образувано НОХД № г. по описа на ОРС (л. 1-19 от НОХД № г.) с обвинение, че И. А. Б. е извършил престъпление от общ характер по чл. 354в, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 от НК, а именно - че от неустановена дата в края на месец май г. до г., в дворно място на необитаем частен имот, находящ се на ул. „.....“ № 16 в с. С., собственост на наследниците на Е.И.Т., в съучастие като съизвършител с Б.А.Д. от с. С., е засял и отглеждал високорисково наркотично вещество – 18 броя растения от рода на конопа сорт „Арлекин“, с различна височина – с височина от 0.70 см. до 230 см., с нето тегло на изсушената листна маса от осемнайсетте броя конопени растения – 939,489 гр. и концентрация на наркотично действащ компонент тетраhydroканабиол 4,75 % на стойност 5363.93 лева, без надлежно разрешително, в нарушение на чл. 27, ал. 1 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите – „Забранява се засяването и отглеждането на територията на Република България на растенията опиев мак, кокаинов храст, както и на растенията от рода на конопа /канабис/, освен в случаите на чл. 29, ал. 1.

От приобщеното НОХД № г. се установява, че съдебното производство спрямо ищеца е протекло в общо осем открити съдебни заседания – на г., на г., на г., на г., на г., на г., на г. и на г., когато е обявена оправдателна присъда спрямо ищеца. Тази присъда е протестирана от РП Враца, въз основа на което е било образувано ВНОХД № г. на г. и същото е приключило с влязло в сила на г. Решение № ..., с което е потвърдена оправдателната Присъда № 10/.... г. на ОРС, с която ищецът И. Б. е признат за невиновен и оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл. 354в, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 от НК.

От приложените в оригинал адвокатски пълномощни, заедно със сключените към тях Договори за правна защита и съдействие от 04.09..... г. (л. 109 от том II от ДП № г.), от г. (л. 29 от НОХД № г.) и от г. (л. 17 от ВНОХД № г.) се установява, че ищецът е заплатил в брой сумата от общо 4000 лв. адвокатски възнаграждения за защита по ДП (1000 лв.), по НОХД № г. (1500 лв.) и по ВНОХД № г. (1500 лв.).

От Уверение № г. се установява, че ищецът Б. през м. юни 2022 г. се е дипломирал с успех мн. добър 4,86 в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Психология“ на Философския факултет на

Съгласно приетата по делото справка – характеристика за ищеца се установява, че спрямо него е налице приключило на г. съдебно дело за

престъпление по чл. 354в, ал. 1 от НК (процесното обвинение) и 2 бр. заявителски материали – едното от които по процесното ДП г., а другото от 2014 г. – прекратено на основание чл. 61 НК. Тази справка за ищеца е актуална, въпреки констатираната от съда техническа грешка в изписване на датата на издаването ѝ – 18.11..... г., което се установява от съдържащата се на л. 90, том II от ДП № г. характеристична справка от същата дата, но с друго съдържание.

По делото са разпитани двама свидетели на ищеца – И.С.Й. и Е.И.Ц. (майка на ищеца), които съдът възприема с вяра относно изложените лични впечатления на свидетелите, а показанията на св. Ц. съдът преценява съобразно разпоредбата на чл. 172 от ГПК, с оглед на всички други данни по делото, като се има предвид възможната нейна заинтересованост.

Св. Й. споделя, че познава ищеца от малък и го определя като добро и възпитано момче. Споделя също, че в селото се е разчуло за задържането му и за воденето на дело срещу ищеца за отглеждане на насаждения и след този случай отчита промяна в поведението на И. в посока затваряне в себе си, умислен вид, ограничаване на контактите и излизанията си и изразено притеснение относно започване на работа.

Св. Ц. споделя, че синът ѝ И. в продължение на повече от две години е преживял силен психически стрес, който е довел до неговото затваряне в себе си, ограничаване на излизанията с приятели, постоянен стрес и притеснения относно изхода на повдигнатото срещу него обвинение в съда, лошо хранене и отслабване, вкл. намаляване на успеха си като студент в специалност „Психология“ към и спиране на стипендията му. Във връзка с образованието си е имал постоянни притеснения, че няма да може да започне работа по специалността си, ако бъде осъден от съда, като е имал няколко неуспешни опита да започне работа, но и към момента не работи по специалността си. Споделя също за задържането на ищеца през август г., последвалите претърсвания на дома им, разпити на сина ѝ и образуването на съдебно производство с повдигане на обвинение срещу него за отглеждане на насадени растения в съседен двор. Всичко това се е разчуло в селото, в което живеят още от задържането на ищеца през г., с негативни коментари и шушукания, поради което синът ѝ е ограничил излизанията си.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

За основателността на предявените иски съдът изрично е указал, че в тежест на ищеца е да установи при пълно и главно доказване кумулативните елементи на фактическия състав на нормата на чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, а именно: 1/ наличие на образувано и водено спрямо него наказателно производство, респ. повдигнато обвинение от ответника за извършено от ищеца престъпление; 2/ съдът да е оправдал подсъдимия (в случая ищеца) с влязла в сила присъда, като в този случай повдигнатото му обвинение се явява незаконно; 3/ наличие на конкретно сочените причинени неимуществени вреди, респ. имуществени такива; 4/ причинените неимуществени и имуществени вреди да са необходима, закономерна, естествена последица от повдигнатото незаконно обвинение - т. е. да е налице причинно-следствена връзка между наказателното производство, по което е било повдигнато незаконното обвинение и причинения вредоносен резултат; 5/ установяване в производството на размера на претендираните

неимуществени и имуществени вреди.

Следва да се отбележи, че отговорността на прокуратурата за повдигане на незаконно обвинение е обективна, като тя не е предпоставена от виновното поведение на съответно длъжностно лице при прокуратурата – арг. чл. 4, предл. последно ЗОДОВ.

Съгласно разпределението на доказателствената тежест по предявените иски, съдът намира същите за доказани по основание, с основателност по размер на иска за имуществени вреди в предявения размер на 4000 лв. и частична основателност по отношение на заявения размер на претенцията за сумата от 10 000 лв. за причинени неимуществени вреди на ищеца, по следните съображения:

По имуществените вреди:

Според разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. Съгласно чл. 82 от ЗЗД имуществените вреди са два вида - претърпени загуби и пропуснати ползи. Според т. 11 на ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи, от което е видно, че за да се присъди обезщетение за имуществени вреди по реда на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, следва да се установи причинна връзка между вредата и незаконното обвинение в извършване на престъпление. В случая безспорно се установи, че такава връзка е налице и искът предявен за сумата от 4000 лв., представляваща имуществени вреди за заплатени адвокатски хонорари в досъдебното и съдебно производство, следва да бъде уважен изцяло до пълния му претендиран размер, тъй като безспорно се установи реалното заплащане в брой на сумата от общо 4000 лв. от страна на ищеца за уговорените адвокатски възнаграждения на неговия защитник в ДП (1000 лв.), по НОХД № г. (1500 лв.) и по ВНОХД № г. (1500 лв.). Това се установява от приложените в оригинал адвокатски пълномощни, заедно със сключените към тях Договори за правна защита и съдействие от 04.09..... г. (л. 109 от том II от ДП № г.), от г. (л. 29 от НОХД № г.) и от г. (л. 17 от ВНОХД № г.). Сумата се дължи заедно със законната лихва, считано от влизане в сила на оправдателната присъда срещу ищеца – г. до окончателното ѝ изплащане.

По неимуществените вреди:

Искът е предявен за сумата от 10 000 лева, представляваща обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в причинена тревога, безпокойство, оронване на доброто име сред обществото, срам, затваряне в себе си, загуба на апетит и невъзможност за започване на работа, причинени поради водено срещу ищеца ДП, предаването му на съд с обвинителен акт и развилото се съдебно производство пред две съдебни инстанции, с влязла в сила оправдателна присъда на г.

Между страните не се спори, а и от събраните по делото доказателства се установяват обстоятелствата, че ищецът е бил привлечен в качеството му на обвиняем за престъпление по чл. 354в, ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК, че спрямо него е била взета мярка за неотклонение „Парична гаранция“ в размер

на 500 лв., че срещу него е бил внесен обвинителен акт в съда, въз основа на който е било образувано НОХД № г., приключило на г. с оправдателна присъда, както и че последната е била протестирана от страна на РП Враца, въз основа на което е било образувано ВНОХД № г., приключило с постановяване на решение от г., с което оправдателната присъда е потвърдена.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства се установява настъпването на неимуществени вреди, причинени на ищеца, които се явяват пряка и непосредствена последица от повдигнатото незаконно обвинение - т. е. налице е причинно-следствена връзка между наказателното производство, по което е било повдигнато незаконното обвинение и причинения на ищеца вредоносен резултат. Последният се изразява в причинена тревога, безпокойство, стрес, оронване на доброто име сред близки, приятели и обществото, срам, затваряне в себе си, загуба на апетит и притеснения, че ако бъде осъден, няма да може да упражнява професията си по специалността, за която е учил и се е дипломирал през юни 2022 г. във - „Психология“.

Съобразно редица решения на ВКС по реда на чл. 290 ГПК е изрично изяснено, че в понятието неимуществени вреди се включват всички телесни и психически увреждания на пострадалия, претърпените болки и страдания, които в своята цялост представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само негативно отражение в психиката, но и в социален дискомфорт в определен период от време. Обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 2 от ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правно защитими интереси. Вредите се изразяват в нравствените, емоционални, психически, психологически терзания на личността, накърнената чест, достойнство, добро име в обществото. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост, след преценка на всички конкретно обективно съществуващи обстоятелства и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. От значение за размера на обезщетението са тежестта на престъплението, за което е било повдигнато обвинение, продължителността на незаконното наказателно преследване, интензитета на мерките на процесуална принуда, броя и продължителността на извършените с участие на лицето процесуални действия, начинът, по който обвинението се е отразило на пострадалия, с оглед на личността му, начина му на живот, среда, ценностна система, рефлектирало ли е обвинението върху професионалната реализация на пострадалия, на общественото доверие и социалните му контакти, отраженията в личната му емоционална сфера, здравословното му състояние и други, всички преценени с оглед общия критерий за справедливост по чл. 52 ЗЗД. Спрямо този критерий настъпилите вреди следва да се съизмеряват, съобразно установените по делото обстоятелства, които за всеки конкретен случай са различни, затова и решаването му се влияе от конкретните доказателства. Установената последователна практика на ВКС по приложението на този законов текст, с оглед обезщетяването на морални вреди от деликт при незаконно обвинение в престъпление, намира своето отражение в редица съдебни решения (Решение № 12 от 02.02.2021 г. по гр. д. № 1936/.... г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 113 от 12.11..... г. по гр. д. № 90/.... г. на ВКС, III г. о.; Решение № 135 от 28.10..... г. по гр. д. № 4581/2019 г. на ВКС, III г. о.; Решение № 204 от 26.10..... г. по

гр. д. № 4605/2019 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 264 от 29.11.2019 г. по гр. д. № 1185/2019 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 61 от 27.03.2018 г. по гр. д. № 3291/2017 г. на ВКС, IV г. о.; Решение № 25 от 13.03.2018 г. по гр. д. № 2167/2017 г. на ВКС, III г. о. и др.).

Съгласно Решение № 50185/10.11.2022 г. по гр. дело № 4945/2021 г. на III г.о на ВКС, Решение № 51/11.03.2021 г. по гр. дело № 2340/.... г. на IV г.о, Решение № 60243/01.11.2021 г. по гр. дело № 1099/2021 г. и др. при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по чл. 52 ЗЗД във връзка с чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, съдът взема предвид обстоятелствата, свързани с елементите от фактическия състав на отговорността - увреждащо деяние, противоправността, вредите и причинната връзка. В цитираните решения е изяснено, че в случая деянието е неоснователно упражнената държавна принуда- анализира се вида, характера и продължителността на повдигнатото обвинение за извършено престъпление и предвиденото наказание, наложените мерки за неотклонение и процесуална принуда, проведените процесуално-следствени действия и съдебни заседания с участието на увреденото лице, продължителността на производството и други обстоятелства, свързани с упражнената принуда. Вторият елемент от фактическия състав на отговорността е противоправността- това са накърнени неимуществени права и/или неимуществени блага- неприкосновеност, право на добро име, чест, достойнство, здраве, авторитет, доверие, служебно положение, кариера, семейни, приятелски, колегиални отношения, формирано обществено мнение и др. Вредите в случая са психични страдания - чувство за страх, срам, тъга, малоценност, неудовлетвореност, самота, нещастие и др., като се взема предвид техният интензитет и продължителност. Причинна връзка се установява между увреждащото деяние и противоправността, както и между противоправността и психичните страдания. След това съдът установява и отчита различията с разрешени подобни казуси в съдебната практика, доколкото справедливостта изисква подобните случаи да се разрешават еднакво. При съпоставянето на присъдени обезщетения по сходни дела следва да се взимат предвид икономическите условия в страната (напр. средната заплата за страната) към момента на определяне на размера на обезщетението. Изложеното е в съответствие с трайно установената практика на ВКС - Решение № 115/5.04.2012 г. на ВКС по гр. д. № 593/2011 г. IV г. о., Решение № 9/7.02.2012 г. на ВКС по гр. д. № 733/2011 г. на III г. о., Решение № 299/15.07.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1179/2012 г. на IV г. о., Решение № 49/2011 г. на ВКС по гр. д. № 697/2010 г. на III г. о., Решение № 422/22.12.2015 г. по гр. д. № 2407/2015 г. на IV г. о. на ВКС и др.

Фактът на незаконно обвинение е достатъчен да индицира, че ищецът е претърпял вреди, рефлектиращи върху неговата чест и достойнство. Безспорно за периода на наказателното преследване ищецът е имал отрицателни изживявания от незаконното обвинение – то ограничава възможността му да води обичайния си начин на живот и му се отразява емоционално негативно. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в извършване на престъпление, за което впоследствие е оправдано, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така притеснено и несигурно, накърняват се моралните и нравствените ценности и личността, както и социалното му общуване. Справедливостта,

като критерий за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики – характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увреждения, обществено и социално положение. Като база за определяне паричния еквивалент на обезщетението следва да служи още икономическият растеж, стандартът на живот и средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната. В същото време размерът на обезщетението не следва да бъде и източник на обогатяване за пострадалия.

В настоящия случай следва да се отчете сравнително краткия период, през който обвинението е било поддържано от ответника - привлечен е бил като обвиняем на г. и на г. е потвърдена оправдателната присъда спрямо него – т.е около две години и половина. Обвинението не е било за тежко престъпление, тъй като за деянието по чл. 354в, ал. 1 от НК се предвижда наказание лишаване от свобода от две до пет години и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева. Мярката за неотклонение е била „парична гаранция“ в размер на 500 лв., обвинението не е за действия във връзка със службата или работата на ищеца, който не е трудово ангажиран и към настоящия момент. В тази връзка съдът намира за недоказани твърденията на ищеца, че не е могъл да започне работа по специалността си и изобщо някаква работа, тъй като не се ангажираха доказателства да е кандидатствал някъде за такава, респ. че не е класиран или одобрен. В тази насока бяха единствено показанията на неговата майка св. Ц., които съдът преценява съобразно разпоредбата на чл. 172 от ГПК и предвид неангажирането на други доказателства в посочения смисъл съдът намира, че не се установява връзка между незаконното обвинение срещу ищеца и твърдяната невъзможност да започне работа. Незаконното обвинение не е причинило трайна промяна на личността и на поведението на ищеца, както и на неговото здравословно състояние. Претърпените от ищеца неимуществени вреди, за които излагат твърдения свидетелите, се изразяват в преживените срам и неудобство в личен план, засегната чест и достойнство, в изпитаните напрежение, липса на спокойствие, чувство за липса на бъдеща възможност да упражнява професията, за която учи ищецът във ВУЗ, силно накървяване на доброто му име в обществото. Липсват доказателства за трайни негативни последици за психическото и физическо състояние на ищеца, предизвикани изключително от незаконното обвинение. В такива случаи трайна е практиката на ВКС, според която се присъжда обезщетение за обичайни неимуществени вреди от незаконно обвинение в размер на 1000 лв. за 1 година продължителност на наказателното производство (Решение № 53/07.05.2019 г. по гр. дело № 3528/2018 г. на III г.о на ВКС, Решение № 18/24.07.2019 г. по гр. дело № 1849/2018 г. на III г.о на ВКС, и др.).

Въпреки горното съдът намира, че са налице няколко обстоятелства, които водят до завишени и интензивни душевни страдания, във връзка с незаконното обвинение на ищеца, а именно – в месеците преди привличането му като обвиняем спрямо него е упражнена силна репресия, изразяваща се в задържането му за 24 часа още на г. (датата на образуване на ДП), последвало е претърсване и изземване в дома на ищеца на г., в резултат на което са били иззети голямо количество лични вещи – мобилни устройства,

компютърна техника и други, послужили за изготвянето на експертизи – т.е. ищецът е претърпял силен стрес и негативни преживявания и в периода преди привличането му като обвиняем, което също следва да бъде отчетено при определяне размера на обезщетението за неимуществените вреди. Освен това два пъти е бил привличан като обвиняем и разпитван в това му качество, извършвани са експертизи във връзка с информацията, съдържаща се в иззетите му вещи, вкл. в съдебна фаза – допълнителна тройна компютърно-техническа експертиза и лицево-идентификационна експертиза. Съдебното производство е протекло в осем съдебни заседания, с личното явяване на ищеца във всяко от тях, при провеждане на задълбочено и всестранно съдебно следствие и не на последно място – при първото му привличане като обвиняем на г. спрямо него е била взета сравнително тежка мярка за неотклонение – парична гаранция, имайки предвид целта на мерките за неотклонение и наличието на предпоставките за постановяването им от една страна и от друга страна - предвид характера на извършеното деяние, личността на ищеца, чистото му съдебно минало, оказаното съдействие на разследващите органи и липсата на данни за укриване, наличие на постоянен адрес и прочее – т.е. съдът достига до извода, че в конкретния случай спрямо ищеца е била предприета една необосновано тежка държавна принуда от страна на Прокуратурата. Освен това следва да се отчете и да се вземе предвид, че през един продължителен период от време – от привличането на ищеца като обвиняем на г. до г. (потвърждаване на оправдателната присъда спрямо него) у ищеца е била налице една висока интензивност на изпитвания страх, изразяваща се в това, че е била налице опасност да се стигне до невъзможност (при осъждането му) да се развива професионално в сферата, в която е придобил висшето си образование по време на висящото спрямо него производство („Психология“), с оглед разпоредбата на чл. 215, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (не може да заема длъжност на педагогически специалист лице, което е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията), като тази разпоредба се прилага и за заемането на всички останали длъжности в детските градини, в училищата, в центровете за подкрепа на личностно развитие, включително и в центровете за специална образователна подкрепа (чл. 215, ал. 4 от ЗПУО).

По отношение на личността на ищеца и характеристикните справки за него - от г. и приложената по настоящото производство се установява, че И. А. Б. не нарушава и не е нарушавал обществения ред в с. Софрониево, няма данни да злоупотребява с алкохол, не е криминално проявен, няма данни да дружи с лица от криминалния контингент, ползва се с добро име сред обществеността в селото, тих и скромен в изразяването си, със спокойно държание. Тези данни и фактът, че ищецът и семейството му живеят в малко населено място, в което още на г. се е разчуло, че ищецът е бил задържан, че е имало засилено присъствие на органи на реда в къщата му, че е извършено претърсване и изземване, в следствие – повдигнато обвинение за престъпление, се е отразила изключително негативно на психиката му, на доброто му име сред близки, приятели и обществото. Следва да се допълни още, че при определяне на справедливо парично обезщетение за неимуществени вреди критерият по чл. 52 ЗЗД налага да се отчита и съществуващата обществено – икономическата обстановка в страната и

нивото на инфлация в Държавата (която след м. февруари 2022 г. достигна своите рекордни нива за цялата 2022 г. и към настоящия момент е далеч от своите нормални граници), поради което съдебната практика следва да се съобразява с тези нива, като увеличава и размера на присъжданите обезщетения.

С оглед на изложеното доказани се явяват в тяхната кумулативност елементите от фактическия състав на обективната деликтна отговорност на Държавата по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, поради което следва да се приеме, че за обезщетяването на ищеца за причинените му неимуществени вреди в резултат на незаконно повдигнатото му обвинение за престъпление по чл. 354в ал.1 от НК са необходими 6000 лева. Този размер на обезщетението за неимуществени вреди съответства на характера и степента на търпените страдания (с отчитане на завишените такива, предвид описаните по-горе обстоятелствата и високата инфлация в страната), както и на вида и продължителността на упражнената спрямо него принуда (от г. до г.). Съдът намира, че тази сума справедливо ще репарира вредите, които ищецът е понесъл от незаконно повдигнатото му обвинение, тъй като предназначението на обезщетението за морални вреди е да поправи претърпяната лична болка и страдания от незаконното наказателно преследване, които са установени по делото, а не да служи за безвъзмездно набавяне на средства. Главницата от 6000 лв. следва да се присъди ведно със законната лихва, считано от г. (влизане в сила на решението по ВНОХД № г.), до окончателното изплащане на сумата.

По разноските:

С оглед изхода на делото и уважаването на исквете спрямо ответника - за сумата от 6000 лв. за причинени неимуществени вреди (с отхвърляне за разликата до предявените 10 000 лв.) и за сумата от 4000 лв. за имуществени такива, същият следва да заплати на ищеца заявените от него разноски за заплатено адвокатско и внесена държавна такса, съразмерно с уважената част от претенциите - в размер на общо 1228,57 лв., предвид представения списък и договор за правна защита и съдействие за заплатените 1700 лв. адвокатско възнаграждение и внесените 20 лв. държавна такса за разглеждане на исквете.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ **ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЕИК**, представлявана от и. ф. Главен прокурор на Р България - Б.С. със седалище в **ДА ЗАПЛАТИ** на **И. А. Б., ЕГН ******* от, действащ чрез пълномощника си адв. С. Г. от АК Враца, сумата от **6000 лв. (шест хиляди лева)** обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в причинена тревога, безспокойство, оронване на доброто име сред обществото, срам, затваряне в себе си, загуба на апетит и притеснения за невъзможност от професионално бъдещо развитие в сферата, в която ищецът е придобил висшето си образование в специалност „Психология“, причинени поради водено срещу него ДП № г., предаването му на съд с обвинителен акт и

развило се съдебно производство пред две съдебни инстанции, с влязла в сила оправдателна присъда на г., както сумата от **4000 лв. (четири хиляди лева)** причинени имуществени вреди за заплатени адвокатски хонорари в досъдебното и съдебно производство пред две съдебни инстанции, ведно със законната лихва върху главниците, считано от влизане в сила на оправдателната присъда срещу ищеца – г. до окончателното им изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 6000 лева до пълния претендиран размер от 10 000 лв., като неоснователен.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДА ЗАПЛАТИ на И. А. Б., ЕГН *** от, действащ чрез пълномощника си адв. С. Г. от АК Враца сумата от 1228,57 лева (хиляда свеста двадесет и осем лева и петдесет и седем стотинки), представляваща разноски за заплатено адвокатско възнаграждение и внесена държавна такса по делото, съразмерно с уважената част от предявените искове.**

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд - Враца в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Оряхово: _____